

ved at ſtille Endringsforſlaget, og denne Betragtning har idetmindſte været en medvirkende Tanke hos mig. Den høitærede Miniſter udtalte, at derſom dette Endringsforſlag gik igjennem, vilde det være ham en let Sag ved Hjælp af Stemningen i det andet Thing at ſtille Sagen paa det Standpunkt, hvorpaa han indbragte den. Den høitærede Miniſter vil tilgive mig, at jeg netop troede, at derved, at Slutningen af § 4 gik ud, reſtitueredes Sagen paa det oprindelige Standpunkt. Den nuværende § 4 ſvarede til Udkafkets § 5, der indeholdt en Beſtemmelse om, at hvis Erfaringen ſkulde viſe, at en Kirke nødvendig trængte til Udvidelse, og Kirkeieren vægrede ſig ved at efterkomme Miniſteriets Paalæg, ſkulde Domſtolene afgjøre Sagen. Der fandtes Intet i denne Paragraph om, at hvis Domſtolene kom til det Reſultat, at det ikke var Kirkeierens Pligt, ſkulde Loven udtale, ſig. Der fandtes jo ganſke viſt en Deel ſubſidiære Betragtninger i § 5, der ikke nu ere i § 4; men med Henſyn til Hovedforpligtelſen ſtillede Regjeringen Sagen netop ſaaledes, ſom jeg og mine Medforſlagsſtillere ønskede, at Tilfældet maa blive i den endelige Lov eller ialtfald i Landsſtingets Udtalelſe. Dernæſt kan jeg ikke nægte, at jeg ogſaa i en anden Henſeende virkelig troede, at vi kom den høitærede Miniſter imøde. Jeg troede, at et viſt æſtethiſt Henſyn ogſaa burde tages i Betragtning ved denne Lov, ſaaledes ſom jeg forleden hørte den høitærede Miniſter udtale, at det ikke var Skade, at man iagttog det ved Love overhovedet. Det forekommer mig virkelig, at det er overmaade langt fra at være ſtemmende med, hvad man tænker ſig ved en Lov, og tillige at ſtride imod de Skjønhedsregler, der ogſaa ſtulde gjøre ſig gjældende ved Lovenes Affattelse, at give et heelt lille Curſus i Regjeringspolitik og adminiſtrativ Ret. § 4 er i og for ſig ingen Lovbeſtemmelse. Den giver ikke Regler for, hvorledes Kirken ſkal udvides, ved hvis Hjælp, paa hvis Bekoſtning; men den forudsætter, at et Spørgsmaal om Kirkens Udvidelse kan opſtaa, og giver nu en Udvikling af den Række Bevægelſer, Spørgsmaalet maa gjenneengaae for at faae ſin Beſvarelſe. Der er ſlet ingen Lovregel i hele Paragraphen, og derfor ſkal jeg ogſaa være

tilbøielig til at ſtemme for Udvalgets Mindretals Forſlag om, at hele § 4 gaaer ud. Men derſom man føler, at Lovgivningsmagten befinder ſig paa et Gebeet, hvor den ikke kan træde frem med ſin bydende kategoriſke Regel, at Forbudsmonnet ſaa at ſige ſviger, fordi der er Spørgsmaal om Mit og Dit, om en Giendomsret, ligeoverfor hvilken Loven ikke kan decretere, ſaa kan det jo være rimeligt, at man vil lade Domſtolene udtale ſig om Sagen, og udfiger dette i Loven. Det har oftere været Tilfældet i vor Lovgivning. Men ſaa at tilføie, at hvis Domſtolene ikke give Regjeringen Ret, ſkal Loven udtale ſig — jeg tør ikke ſige give Regjeringens Paastand Medhold, thi det berøede da endnu paa fremtidige Forhandlinger — ſaa at tilføie, at Slutningen er den lovgivende Magt — er det Lovſprog? Jeg troede virkelig, at det netop var af ſaadanne Henſyn, at Miniſterens oprindelige Forſlag ikke indeholdt Noget om denne Anviſning paa hele Rækkefølgen, denne Henviſning til Loven. Men naar jeg hører, at der inſiſteres ſaa ſtærkt paa denne Henviſning, bliver det for mig af Betydning, paa hvilken Maade Slutningsbeſtemmelsen er kommen ind, at hvis Domſtolene ikke give Regjeringen Medhold, ſkal den lovgivende Magt tage Sagen i ſin Haand; thi ſaa vil det ſindes, at det er bevirket ved et Endringsforſlag, der blev ſtillet i det andet Thing, og hvis Tanke var den, at man ſlet ikke ſkulde lade Spørgsmaalet om Kirkeierens Forpligtelſe komme for Domſtolene, da Lovgivningsmagten her var paa et Gebeet, hvor den uden videre kunde decretere. Nu vil jeg ikke troe, at Folkethingets Fleertal i ſin Heelhed deelte Forſlagsſtillerens Tanke. Jeg troer ikke, at dette var Tilfældet, men at man kun ſluttede ſig til Endringsforſlaget, fordi Miniſteren lovede at indbringe et Forſlag, der ſkulde forene de forſkjellige Anſkuelſer. Men naar man har ladt dette Tillæg ſtaa fra Miniſterens Side, naar han har optaget denne Beſtemmelse, ſom et Forſøg paa at mægle mellem ſin egen Anſkuelſe og den af Forſlagsſtilleren udtalte, at Lovgivningen uden videre ſkulde decretere, at Domſtolene her ikke have Noget at ſige, er det ganſke viſt ikke Miniſterens Mening, at hvis Domſtolene ikke gav Miniſteren Medhold, at